

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 431/2012-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. J. G., T., zastúpeného advokátom Mgr. Ľ. J., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co 108/2012-179 z 29. marca 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. J. G. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. júla 2012 doručená sťažnosť JUDr. J. G., T. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. Ľ. J., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 108/2012-179 z 29. marca 2012.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti okrem iného uviedol:

„Uznesením Okresného súdu Martin č. k. 7 C/144/2010-56 zo dňa 14. 1. 2011 bola sťažovateľovi uložená poriadková pokuta vo výške 200 Eur s odôvodnením, že sa dňa 10. 1. 2011 nedostavil na pojednávanie, svoju účasť ospravedlnil kolíziou s iným pojednávaním a viackrát sa už predtým nezúčastnil niekoľkých pojednávanií.

Sťažovateľ napadol predmetné uznesenie okresného súdu odvolaním, v ktorom vysvetlil z akých dôvodov sa nemohol zúčastniť konania na Okresnom súde Martin dňa 10. 1. 2011 a zdôraznil, že jeho účasť nebránila konaniu vo veci, pričom sťažovateľ nežiadal, aby bolo pojednávanie odročené.

Krajský súd v Žiline ako odvolací súd rozhodol o odvolaní sťažovateľa uznesením č. k. 5 Co/108/2012-179 zo dňa 29. 3. 2012, ktoré bolo sťažovateľovi doručené dňa 28. 5. 2012.

V tomto rozhodnutí sa súd nevysporiadal s argumentmi sťažovateľa v odvolaní a poukázal len na správnosť dôvodov rozhodnutia prvostupňového súdu. ...

Sťažovateľ považuje rozhodnutie Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co/108/2012-179 zo dňa 29. 3. 2012 za rozhodnutie arbitrárne, ktoré sa vôbec nezaoberalo dôvodnosťou uloženia poriadkovej pokuty a ani sa nevysporiadalo s argumentáciou sťažovateľa v odôvodnení odvolania.

V tomto smere sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že dňa 10. 1. 2011 mohol Okresný súd v Martine pojednávať aj bez účasti sťažovateľa, sťažovateľ takémuto postupu prekážky nekládol, problém bol zabezpečiť účasť navrhovateľky, čo súd nerobil a zodpovednosť za jej účasť prenášal v rozpore s vtedy platným O. s. p. na sťažovateľa. ...

Sťažovateľ sa domnieva, že takýmto postupom Krajského súdu v Žiline došlo k porušeniu čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky a k porušeniu čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tým základného práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie.“

Sťažovateľ na základe uvedených skutočností navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„Uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co/108/2012-179 zo dňa 29. 3. 2012 došlo k porušeniu ústavného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky na súdnu a inú právnu ochranu a k porušeniu čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd na spravodlivé súdne konanie.

Uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co/108/2012-179 zo dňa 29. 3. 2012 sa zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

Krajský súd v Žiline je povinný zaplatiť trovy právneho zastúpenia v sume 269,54 Eura do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu do rúk právneho zástupcu sťažovateľa.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu (rozhodnutia) orgánu štátu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 27/05).

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 5 Co 108/2012-179 z 29. marca 2012.

Ústavný súd preskúmal sťažnosť, ktorou sťažovateľ namieta porušenie základného práva napadnutým uznesením krajského súdu v tom smere, či sú dané dôvody brániace prijatiu sťažnosti na ďalšie konanie.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne

neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07). Z týchto hľadísk ústavný súd preskúmal sťažnosť sťažovateľa namietajúceho porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Článok 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (IV. ÚS 115/07). Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu nie je medzi základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 dohovoru zásadná odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97), a preto ich porušenie skúma spoločne.

Z napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že krajský súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 C/144/2010-56 zo 14. januára 2011, ktorým tento súd uložil sťažovateľovi ako právnomu zástupcovi navrhovateľky v označenom konaní poriadkovú pokutu vo výške 200 eur.

Pri posudzovaní otázky, či mohlo byť napadnutým uznesením krajského súdu porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, teda otázky, či označené rozhodnutie nie je zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, je preto potrebné zohľadniť nielen odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu, ale aj napadnuté uznesenie okresného súdu, ktoré krajský súd potvrdil.

Krajský súd v odôvodnení uznesenia v prvom rade uviedol argumenty, ktoré vyplynuli z odvolania sťažovateľa proti uzneseniu prvostupňového súdu, ktoré sťažovateľ vo svojom odvolaní formuloval takto:

„Čo sa týka iných pojednávanií, vždy som sa včas ospravedlnil, pričom súd mohol pojednávať aj v mojej neprítomnosti, pojednávaniu nebránila moja neúčast', ale neúčast' mojej klientky, ktorú súd na pojednávania ani raz nepredvolal, jemu sa jej účasť zabezpečiť nepodarilo, naviac nemám zákonnú možnosť zabezpečiť účasť klientky na pojednávanií, nemôžem ju predvolať.

Okrem toho som žiadal súd o vypočutie navrhovateľky dožiadanim na Okresnom súde Trenčín, aby vo veci nevznikali prietahy v konaní, čo súd zrejme neakceptoval resp. aspoň doteraz k tomu nezaujal žiadne stanovisko.

Z uvedeného je zrejmé, že som sa snažil situáciu riešiť a postup súdu som úmyselne nestážoval.

Súd som tiež požiadal, aby mi dal väčší časový priestor na usporiadanie si pracovných povinností, aby som sa pojednávania mohol zúčastniť, napriek tomu mi so železnou pravidelnosťou doručoval termíny pojednávanií tak, že som mal takmer vždy na to obdobie len do 10 pracovných dní, čo mi neumožnilo usporiadať si iné termíny pojednávanií, resp. včas sa ospravedlniť inde (pritom pracovné povinnosti, ktoré sa nedajú zo dňa na deň preložiť má aj navrhovateľka).

Záverom si dovoľím uviesť, i keď to s uložením poriadkovej pokuty celkom nesúvisí, že dvakrát som šiel do M. zbytočne, druhá strana sa ospravedlnila, pričom druhýkrát som neprišiel celkom do M., ale som sa vrátil z polovice cesty po tom, čo som sa telefonicky spojil s asistentkou senátu a zistil, že odporca nepríde.

Toto uvádzam len z toho dôvodu, že som zo spisu zistil, že súd advokáta odporcu upozorňuje na moje ospravedlnenia, aby zbytočne nechodil, hoci je z M., pričom mňa z T. nechá cestovať aj na pojednávanie, o ktorom vie, že nebude, dôvod takéhoto odlišného prístupu nepoznám.“

Krajský súd ďalej v odôvodnení svojho uznesenia uviedol:

„Krajský súd ako súd odvolací preskúmal napadnuté uznesenie v intenciách uvedených v ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214

ods. 2 O. s. p. uznesenie súdu prvého stupňa v súlade s ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil s tým, že sa plne stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia, v ktorom nezistil žiadne vecné a procesné pochybenie.

V zmysle ust. § 219 ods. 1 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

V zmysle ust. § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia a prislúchajúceho spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa postupoval v súlade s ust. § 53 O. s. p., keď dospel k záveru, že právny zástupca navrhovateľky sťažoval postup konania tým, že sa viackrát po sebe nezúčastnil pojednávanií, ospravedlňoval kolíziou pojednávanií.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd neuznal opodstatnenosť argumentácie právneho zástupcu navrhovateľky, na ktorých založil svoje odvolacie dôvody, z ktorého dôvodu napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne.“

Pri preskúmaní namietaného uzneseniu krajského súdu ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Okresný súd v uznesení č. k. 7 C/144/2010-56 zo 14. januára 2011, na ktoré sa krajský súd vo svojom odôvodnení odvoláva, uvádza:

„Súd vo veci viackrát nariadil pojednávanie, naposledy na deň 10. 1. 2011. Právny zástupca navrhovateľky sa na tento termín nedostavil, svoju účasť ospravedlnil kolíziou s iným pojednávaním telefaxovým podaním zo dňa 7. 1. 2010. Právny zástupca

navrhovateľky sa však už predtým nezúčastnil niekoľkých pojednávanií a v predvolaní na pojednávanie bol upozornený, že ak sa opakovane nedostaví na pojednávanie, súd mu uloží poriadkovú pokutu.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) tomu, kto mári uplatnenie základného práva iného účastníka konania alebo kto hrubo sťažuje postup konania tým, že sa neustanoví na súd, hoci naň bol riadne a včas predvolaný a svoju neprítomnosť neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami, alebo kto neposlúchne príkaz súdu, alebo kto ruší poriadok, alebo kto urobí hrubo urážlivé podanie, súd môže uložiť uznesením poriadkovú pokutu až do výšky 820 eur.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 2 O. s. p. pri opakovanom hrubom sťažení postupu konania podľa odseku 1 súd môže uložiť uznesením poriadkovú pokutu až do výšky 1 640 eur.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd uložil právnemu zástupcovi navrhovateľky v zmysle ustanovenia § 53 ods. 1 O. s. p. poriadkovú pokutu vo výške 200,- EUR, ktorú je povinný zaplatiť na účet súdu. “

Ústavný súd je toho názoru, že uznesenie krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu je dostatočne odôvodnené a nemožno dospieť k názoru, že by ho bolo potrebné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené. Sťažovateľ nespochybňuje svoju absenciu na nariadených pojednávaniach a z odôvodnenia označeného uznesenia okresného súdu vyplýva, že na uloženie poriadkovej pokuty pri jeho opakovanej absencii a neúčasti na pojednávanií bol upozornený. Ústavný súd vzhľadom na túto skutočnosť, ako aj na procesný charakter uznesenia o uložení pokuty s odvolaním sa na § 53 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku konštatuje, že napadnuté uznesenie krajského súdu nemá znaky, ktoré by popierali zmysel práva na súdnu ochranu a mali znaky svojvôle či arbitrárnosti.

Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi uznesením krajského súdu č. k. 5 Co 108/2012-179 z 29. marca 2012 a namietaným porušením (odoprením či odňatím) základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. jeho práva podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru, odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších nárokoch sťažovateľa uplatnených v jeho sťažnosti.

Nad rámec svojho rozhodnutia ústavný súd uvádza, že v danom prípade v súlade s jeho doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 358/08) vzhľadom na predmet sporu ide o vec nižšej významnosti (o tzv. bagatelnú vec), kde uplatnenie mimoriadneho opravného prostriedku nie je považované za efektívne. Ak potom Občiansky súdny poriadok vylučuje u bagatelných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov, ktoré sú pre postupy zisťovania skutkového základu sporu a pre jeho právne posúdenie esenciálne.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. augusta 2012